
TÜSİAD FİKRİ HAKLARIN TİCARİLEŞTİRİLMESİ

SEMİNERİ

AÇILIŐ KONUŐMASI

CANSEN BAŐARAN-SYMES

12 Haziran 2014

TS/ŐİB/14-46

Değerli Konuklar ve Saygıdeğer Basın Mensupları,

TÜSİAD adına hepinizi saygıyla selamlıyorum. “Fikri Hakların Ticarileştirilmesi” seminerine hoş geldiniz.

Geçmişte doğal kaynaklar ve hammadde üzerinden sürdürülen güç savaşının bugün yerini yeni fikirler ve inovasyon yarışına bırakmasıyla, insan zekasının ürünü “fikir” ve yaratıcılık, bilgi ekonomilerinin ana üretim aracı haline geldi. Artık sadece bir fikrin bile milyon dolarlar edebildiği bir dünyada fikri hakların sadece bir yasal koruma yöntemi olmaktan çıkarak şirketler için güçlü bir rekabet aracı haline gelmesi pek de şaşırtıcı değil.

Bugün S&P 500 şirketlerinin piyasa değerinin yüzde 80’ini maddi olmayan varlıklar oluşturuyor¹. Bu varlıkların büyük bir kısmı ise fikri ve sınai mülkiyet hakları ile korunan buluşlar, tasarımlar ve markalardan oluşuyor. Fikri mülkiyet yoğunluklu endüstrilerin ülke ekonomilerine katkısı da dikkat çekici seviyelere ulaştı. Avrupa Patent Ofisi’nin geçtiğimiz yıl yayımladığı rapora göre, fikri mülkiyet yoğunluklu endüstriler 4,7 trilyon Euro ile toplam istihdamın yüzde 26’sını ve toplam AB ekonomisinin %39’unu oluşturuyor². Dünya Bankası’nın verilerine göre dünya genelinde fikri hakların lisanslanmasından elde edilen gelirler 2005 yılında 142 milyar dolar iken sadece 7 yıl içerisinde 100 milyar dolar daha artarak 2012 yılında 242 milyar dolara ulaştı³. Bu rakamın önümüzdeki yıllarda daha da hızlı artacağını tahmin etmek zor değil.

Dünyanın önde gelen başarılı şirketlerine baktığımızda ise bu şirketlerin temel yetenekleri arasında fikri haklar yönetiminin yer aldığını görüyoruz. IBM, Xerox, GE veya Boeing gibi farklı sektörlerden lider şirketlerin ortak özelliği hayatımıza yön veren teknolojileri üretmenin yanı sıra başarılı bir fikri hak stratejisine sahip olmaları. Bununla birlikte, ülkemizde hala birçok şirket kendilerine rekabet avantajı yaratan bu gizli hazineden maalesef habersiz. Bu noktada bizlere düşen, bu ve benzeri platformlarda fikri hakların sadece teknik bir konu olmadığını, şirketlerin yönetim kadroları tarafından stratejik bir enstrüman olarak kullanılması gerektiğini sürekli vurgulamak...

Saygıdeğer Katılımcılar,

Ülkenin inovasyon kapasitesinin geliştirilmesinde ve fikri hakların ticarileştirilmesinde o ülkedeki fikri haklar sistemi kritik öneme sahiptir. Büyük sermaye ve emek harcanarak ortaya çıkarılan buluşların yeterince korunmadığı ülkelerde şirketlerin buluşlarını geliştirmesi ve ticari varlığa dönüştürmesi de zordur. İyi tasarlanmış ve doğru işleyen bir

¹ <http://www.oceantomo.com/media/publications/patent-quality-inventor-study>

² Intellectual property rights intensive industries: contribution to economic performance and employment in the European Union, http://ec.europa.eu/internal_market/intellectual-property/docs/joint-report-epo-ohim-final-version_en.pdf

³ <http://data.worldbank.org/indicator/BX.GSR.ROYL.CD/countries?display=graph>

fikri haklar sistemi, şirketleri birbirleri ile işbirliğine girerek daha fazla buluş yapmaya ve buluşlarını ticarileştirmeye teşvik edecektir. Ülkemizde de ilgili tüm tarafların katılımı ile gerekli hukuki mevzuat biran önce oluşturulmadan hedeflediğimiz yüksek katma değerli ihracata ulaşamayacağımızı bu vesileyle tekrar hatırlatmak istiyorum.

TÜSİAD olarak şirketlerimizin değişen dünya düzeninde rekabetçiliklerini koruyabilmeleri için teşvik mekanizmalarının da önemli bir itici güç olduğuna inanıyoruz. Bu doğrultuda, YOİKK kapsamında şirketlerin fikri haklarını yönetmesi ve ticari hayatta aktif kullanılmasına yönelik öneriler geliştirmek amacıyla bir çalışma raporu hazırladık. Raporda yer alan önerilerimizden biri de fikri hakların ticarileştirilmesi sonucu elde edilen gelirler üzerindeki vergilerin kaldırılması idi. Bu önerimizin geçtiğimiz Şubat ayında Resmi Gazete’de yayımlanan 6518 sayılı Torba Kanun ile yasalaşması bizleri çok memnun etmiştir. Dünyada da örnek teşkil edecek bu uygulamanın, şirketlerimizde fikri hakların ticarileştirilmesini teşvik ederek ülkemizin rekabet gücünün artırılmasında önemli bir rol oynayacağına inanıyoruz. Kanun’un ikincil düzenlemelerinde de Maliye Bakanlığı ile işbirliği içerisinde TÜSİAD olarak üzerimize düşen katkıyı sağlamaya devam etmekteyiz.

Değerli Katılımcılar,

Özellikle birçok birleşme ve devralma kararlarının arkasında zengin patent portföylerinin yer aldığı bu dönemde teknoloji devlerinin patent portföyleri için kıyasıya rekabet ettiklerine tanık oluyoruz. 2012'nin ilk çeyreğinde KODAK iflasını açıkladığında andan itibaren, 525 milyon dolar değerindeki mevcut 1100 patentini satın almak için 12 teknoloji devi rekabet etmeye başlamıştı bile.⁴Marka alım-satımları, lisans ve franchising anlaşmaları, şirket birleşme ve devralmaları, yeni ürün geliştirilmesi gibi tüm bu alanlarda fikri varlıkların değerinin doğru tespit edilebilmesi oldukça önemli. Fikri varlıkların değerlendirilmesinin ciddi bir ihtiyaç olarak ortaya çıkması ile birlikte TÜSİAD olarak şirketlerimize bu alanda yol gösterecek bir rapor hazırlamayı amaçladık. Bu rapor ile hedefimiz, şirketlerimizi çeşitli ticarileştirilme stratejileri hakkında bilgilendirerek, kendi işletme yapıları ve hedefleri doğrultusunda kendileri için en etkin ve uygun ticarileştirme modelini seçmelerini sağlamak. Raporumuz ticarileştirme modellerini tanıtmamızın ötesinde, şirketlerin hangi durumda hangi ticarileştirme yöntemini seçmeleri gerektiği konusunda karar verme yetkinliklerini de arttırmayı amaçlıyor. Birazdan Yrd. Doç. Dr. Mahmut Özdemir’in ön sunumunu gerçekleştireceği “Fikri Hakların Ticarileştirilmesi” raporunun ticarileştirme stratejileri ve değerlendirme yöntemleri üzerine iş dünyasına ışık tutan bir çalışma olacağına inanıyorum.

TÜSİAD olarak, Fikri Haklar Çalışma Grubu’nu kurduğumuz günden bu yana, fikri hakların önemini her fırsatta vurgulayarak bu konuda farkındalığın ve bilincin artırılmasında öncülük ettik. 2011 yılından bu yana gerçekleştirdiğimiz seminerlerle fikri haklar yönetiminin şirket yöneticilerini ilgilendiren stratejik bir konu olduğunu iş

⁴ <http://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/24414838.asp>

dünyasının gündemine taşıyan ilk iş örgütü olduk. Bu seminerlerde dünya çapında birçok uzmanı biraraya getirerek onların tecrübelerini dinleme fırsatı yakaladık. Bugünkü seminerimizde de, fikri hakların ticarileştirilmesinin şirket stratejisini ilgilendiren yönetsel bir konu olduğunu ve günümüz rekabet koşulları içinde gitgide daha da önem kazandığını konunun dünyaca ünlü uzman ve uygulamacılarından dinleme şansını bulacağız. Yurt dışında kendi alanlarında söz sahibi olan bu uzmanları Türkiye'ye getirebilmiş olmanın mutluluğunu yaşamaktayız. Bu doğrultuda, Dr. Malte Koellner ve Dr. Tilman Müller-Stoy'a değerli tecrübelerini bizlerle paylaşacakları için teşekkür ederim.

Sözlerime burada son verirken, fikri hakların şirketlerimiz için hem gelir hem de rekabet avantajı yaratan önemli varlıklar olduğunu anlatmak amacıyla yola çıktığımız bu seminerde bizlerle birlikte olduğunuz için teşekkür eder, saygılarımı sunarım.
